

Јошаничка Бања – БОГАТСТВО КОЈЕ СЕ НЕ КОРИСТИ!

Све чешће се, у јавности, можемо срести са термином геотермална енергија и великим, додуше, још увек слабо искоришћеним потенцијалима те енергије у Србији. Ради се, у основи, о обновљивом виду енергије генерисаном у земљи чији преносник-медији могу бити воде различите температуре, затим стене, посебно гранитоидне и ужарени део земљине коре или магма. У односу на извор енергије-медији који је преноси, геолози класификују те изворе енергије на хидротермалне, петрогеотермалне и магнеотермалне. Убрзани развој технологија у свету учинио је да су могућности коришћења геотермалне енергије, посебно хидротермалне, постале све веће и економски исплативе.

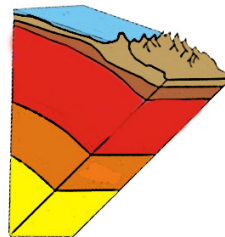
Као и у многим другим областима, најалост, Србија доста заостаје у коришћењу овог вида енергије. Заостајање је, у односу на доступне изворе хидротермалне енергије, још веће. Србија се, према спроведеним истраживањима, налази у зони добрих хидротермалних ресурса и потенцијала. Хидротермална енергија је садржана у водама чија је температура већа од 10 степени целзијусових. Према тим потенцијалима спадамо у групу богатих земаља. На највећем

делу наше територије густина такзваног топлотног тока је знатно изнад просека у Европи и креће се, у просечним вредностима од 60 mW/m², а негде и између 80mW/m² и 120mW/m². Ове највеће вредности се, најчешће, налазе у Панонском басену и Српско-македонском масиву и са њим граничном делу Динарида. У Србији се, ван Панонског басена, налази 160 извора термалних вода са температурама већим од 15 степени целзијусових. Са својих 78 степени целзијусових воде Јошаничке Бање спадају у ред најтоплијих у Србији после Врањске Бање са 96 степени целзијусових. Нажалост, осим, скромног и спорадичног коришћења у медицинске сврхе и, у односу на потенцијале, још скромнијег коришћења у пољопривреди и као извора топлоте за загревање објеката, воде Јошаничке Бање остају, и даље, богатство које се не користи. Зашто је то тако и има ли и каквих планова да се тај непресушни извор енергије више користи покушаћемо да

одгонетнемо у наредним текстовима. Но, оно што је одмах уочљиво јесте да је такозвани нормативни оквир, илити закони и други прописи, који регулишу области управљања природним богатствима у нашој земљи озбиљна препрека и обесхрабрење како потенцијалним инвеститорима тако и локалној самоуправи, општини Рашка, на чијој територији се ово богатство, које се не користи, налази. Тако устројен нормативни оквир са обиљем закона и још више подзаконских

аката који регулишу права на експлоатацију појединих природних ресурса, у овом случају, извора геотермалне енергије, у потпуној је супротности са потребом државе да се економски развија и јача. Такав нормативни галаматijas је, на неки начин, директна последица како

беспотребно високоцентрализоване државе тако и неналажења праве мере законодавца да, на једној страни, заштити природна добра и животну средину, а на другој страни, пак, омогући равномерни, одрживи, економски развој појединим својим деловима. Према постојећим законским решењима сва природна богатства су државна имовина, а ради се, заправо, о испреплетаним групама права унутар власничког права (право управљања, право искључења, право отуђења). Онај ко упражњава ова права одређује право приступа и право коришћења природног богатства. Због тога и имамо, на различитим нивоима власти, расподељена права па тако, рецимо, држава централизовано, до краја, убире непореске приходе у виду накнада за експлоатацију природних ресурса, а бројне последице настале њиховом експлоатацијом оставља да решава локални ниво власти (пример оштећења на некатегорисаним и путевима III и IV реда). Проблем је још очигледнији у, евентуалном, поступку обезбеђивања права на експлоатацију појединих природних богатства где се, тек, преплићу надлежности различитих нивоа власти. Овакве законске заврзламе добро дођу, као изговор, неагилним управама на свим нивоима власти и локалним администрацијама са мањим капацитетима компетенције за поједине области да мало тога чине у правцу већег нивоа коришћења доступних, обновљивих, извора енергије у непосредном окружењу.

пројекат финансира / пројекат спроводе

КВ НОВОСТИ
Online

Овај текст објављен је уз подршку општине Рашка, у оквиру пројекта „Богатство које се не користи“.

Ставови изнети у тексту искључива су одговорност КВ НОВОСТИ и ни на који начин не представљају ставове и мишљења општине Рашка.